

סדר ט"ו בשבט נוסח ארצישראלי "ארץ זבת חלב ודבש"

איך נחגוג את ט"ו בשבט?

ט"ו בשבט מוזכר במשנה בשם 'ראש השנה לאילן' והוא נמנה עם ארבעה ראשי שנים: אָחַד בְּנִיטָן, אָחַד בְּאֵלִיל, אָחַד בְּתִשְׁבִּי. בְּאָחַד בְּשִׁבְטֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאֵילָן, בְּדַבְרֵי בֵּית שְׁמַאי. בֵּית הַלֵּל אֹמְרִים, בְּחַמְלָה עֶשְׂרֵי בּו'. ט"ו בשבט נקבע כדעת בית הלל. הוא היום הקובע את סיומה של שנה אחת ואת תחילתה של שנה אחרת. יום זה הוא נקודת ציון שעל פיה קובעים את מניין שנות הפרי והפרשת תרומות ומעשרות.

אולם דווקא בגלות עת היו עם ישראל בשיא הגעגוע לארץ ישראל, התפתח לו החג על מנהגיו השונים. אחרי חזרתנו לארץ ישראל, נראה כי טוב לשמר את רגשי הגעגוע לארץ. אמנם ארץ ישראל בידינו, אבל בגעגוע יש כדי לחזק את האהבה והקשר לארץ. נביט ביופיה, נאכל את פירותיה, נודה ונברך לה' על המתנה הנפלאה.

ר' חיה הגדול ור' שמעון בן חלפתא היו מהלכים בבקעת ארבל וראו אילת-השחר שִׁבְקָה אֹרְהָ. אָמַר ר' חִיָּה לר' שְׁמֵעוֹן בְּרַבִּי, כָּךְ הִיא גְּאֻלְתָּם שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּתַחֲלָה קִמְעָה-קִמְעָה וְכָל כְּמָה שֶׁהִיא הוֹלֶכֶת הִיא כְּבָה וְהוֹלֶכֶת

ירושלמי, ברכות פ"א ה"א

אמר להם הקדוש-ברוך הוא לישראל: אף על פי שתמצאו אותה מלאה כל טוב, לא תאמרו נשב ולא נטע, אלא הווי זהירין בבטיעות, שנאמר "ונטעתם כל עץ מאכל". כשם שנבנסתם ומצאתם נטיעות שנטעו אחרים, אף אתם היו נוטעים לבניכם

מדרש תנחומא

כתב חידה

- המוביל לפרי חשוב על פי המקורות
- מהארץ נישא בידי אחד מ- 10
- ומובא בלי אומר עד חודש- 9
- תלוי לעיטור בשולי אחד מ- 8
- ולקישוט בבית המוקצה ל- 7
- חשובים שלא בטלים יש (עוד) 6
- בארצנו מהמשובחים הוא ה- 5
- יתכן שהכמות לא מופקרת ב- 4
- סומאת כלי תחדל בחור בגודל 3
- בראשית שנה ב"שהחיינו" ביום 2
- ברכה גם אחרונה גם על גרגיר 1

שנים-עשר ירחים

מילים לחן: נעמי שמר

בְּתִשְׁבִּי נִתְּן הַדֶּקֶל
פְּרֵי שְׁחֹם נְחָמָד
בְּחֻשׁוֹן יָבֵד יוֹרֵה
וְעַל גְּגֵי רֶקֶד
בְּכִסְלוֹ נִרְקִיס הוֹפִיעַ
בְּטַבַּת בְּרֶד
וּבְשִׁבְטֵי חֲמָה הַפְּצִיעָה
לְיוֹם אָחַד
בְּאֶדְרֵ עֵלָה נִיחֹחַ
מִן הַפְּרִיטִים
בְּנִיטָן הוֹנִפוּ בְּכֶחַ
כָּל הַחֲרָמְשִׁים
בְּאֵיר הַכֵּל צִמַּח
בְּסִינֵי הַבְּכִיר
בְּתַמְזוֹ וְאָב שְׁמִחָנוּ
אֶחָד קִצִּיר
תִּשְׁבִּי חֻשׁוֹן כִּסְלוֹ טַבַּת
חֲלָפוֹ חֲלָפוֹ בִיעֵף
גַּם שִׁבְטֵי אֶדְרֵ נִיטָן אֵיר
סִינֵי תַמְזוֹ וְאָב
וּבִבּוֹא אֵלִיל אֵלִינוּ
כִּיחַ סִתּוֹ עֵלָה
וְהַתְּחַלְנוּ אֶת שִׁיכְנוּ
מִהַתְּחַלָּה

עיר בישראל

אתרו את העיר בכתב החידה

- בני בנים- במחיצת רבנים סימני האיכות- זבו בסמיכות
- לא חשו שמאחר- וכבר עלה השחר לשביעי עלה בגורל- לצד נחל שכיום מורעל

ברכת הפירות

- איזה שבת קיבל בנחלת הארץ מקום ששמו תפוח?
- מי שלח לבנו בוטנים?
- מאיזה עץ משבעת המינים הכינו לבוש, ואיזה פרי משבעת המינים היה משולב בלבוש?
- איזה פרי אוחזים בשעת ברכה דווקא ביד שמאל?

ברכות אברהם, והארץ

- היכן מזכירים את אברהם אבינו בברכת "מקדש השבת"?
- מהי המצווה אשר יש ברכה לפניה וברכה לאחריה ששתיהן קשורות לאברהם אבינו?
- הברכה הראשונה בשמונה עשרה חותמת באברהם. היכן מצאנו הזכרת שמו של אברהם במשפט בסוף הברכה לפני החתימה?
- מהי הברכה שמברכים על המצווה שקיבלנו בשכר סירובו של אברהם?
- מה הקשר בין ברכת אבליים לאברהם אבינו?
- אילו ברכות מברכים רק בארץ ישראל?
- אילו ברכות מברכים רק בחו"ל?